

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia extinsă)
24 octombrie 2000*

Fresh Marine Company SA
împotriva
Comisiei Comunităților Europene

„Drepturi antidumping și compensatorii provizorii – Somon de Atlantic de crescătorie –
Răspundere extracontractuală a Comunității”

Cauza T-178/98

În cauza T-178/98,

Fresh Marine Company SA, cu sediul în Trondheim (Norvegia), reprezentată de J.-F. Bellis și B. Servais, avocați în Baroul din Bruxelles, cu domiciliul ales în Luxemburg, la cabinetul lui J. Loesch, 11, rue Goethe,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de domnul V. Kreuzschitz, consilier juridic, asistat de domnul N. Khan, membru al serviciului juridic, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul lui C. Gómez de la Cruz, membru al serviciului juridic, Centre Wagner, Kirchberg,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de obligare a Comisiei la repararea prejudiciului comercial pe care reclamanta afirmă că l-a suferit în urma adoptării Regulamentului (CE) nr. 2529/97 al Comisiei din 16 decembrie 1997 de instituire a unor drepturi antidumping și compensatorii provizorii pentru anumite importuri de somon de Atlantic de crescătorie originare din Norvegia (JO L 346, p. 63),

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a treia extinsă),

compus din domnii K. Lenaerts, președinte, J. Azizi, R. M. Moura Ramos, M. Jaeger și P. Mengozzi, judecători,

grefier: domnul J. Palacio González, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma procedurii orale din 10 mai 2000,

pronunță prezenta

Hotărâre

* Limba de procedură engleza.

Cadrul juridic și situația de fapt a litigiului

1 Reclamanta este o societate de naționalitate norvegiană, creată în 1992 și specializată în comerțul cu somon de Atlantic de crescătorie.

2 În urma plângerilor depuse în iulie 1996 de Scottish Salmon Growers' Association Ltd și de Shetland Salmon Farmers' Association, în numele membrilor acestora, Comisia a anunțat la 31 august 1996, prin două avize distincte publicate în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*, deschiderea unei proceduri antidumping și a unei proceduri compensatorii privind importurile de somoni de Atlantic de crescătorie originari din Norvegia (JO C 253, p. 18 și 20).

3 Comisia a căutat și a verificat toate informațiile considerate necesare în scopul concluziilor definitive ale acesteia. În urma acestei examinări, aceasta a considerat necesară instituirea de măsuri antidumping și de măsuri compensatorii definitive pentru eliminarea efectelor negative ale practicilor de dumping și ale subvențiilor denunțate.

4 La 17 iunie 1997, reclamanta, informată cu privire la concluziile Comisiei, i-a făcut acesteia o propunere de angajament, în conformitate cu articolul 8 din Regulamentul (CE) nr. 384/96 al Consiliului din 22 decembrie 1995 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Comunității Europene (JO 1996, L 56, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 12, p. 223) și cu articolul 10 din Regulamentul (CE) nr. 3284/94 al Consiliului din 22 decembrie 1994 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unor subvenții din partea țărilor care nu sunt membre ale Comunității Europene (JO L 349, p. 22). Aceasta s-a angajat, în special, ca prețul mediu, pe trimestru, al exporturilor acesteia de somoni de Atlantic de crescătorie, eviscerați și cu cap, să nu fie mai mic de 3,25 ECU/kg și ca prețul fiecărei tranzacții în parte să nu fie mai mic de 85 % din prețul mediu minim menționat mai sus, cu excepția circumstanțelor excepționale și nu mai mult de 2 % din totalul exporturilor acesteia către Comunitate realizate în timpul trimestrului în cauză. Mai mult, aceasta și-a luat angajamentul de a notifica în fiecare trimestru Comisiei, în conformitate cu specificațiile tehnice solicitate, toate vânzările acesteia de somoni de Atlantic de crescătorie către clienți independenți în Comunitate.

5 Prin Decizia 97/634/CE din 26 septembrie 1997 privind acceptarea angajamentelor oferite în cadrul procedurii antidumping și al procedurii compensatorii privind importurile de somoni de Atlantic de crescătorie originari din Norvegia (JO L 267, p. 81), Comisia a acceptat angajamentele prezentate de o serie de exportatori norvegieni ai acestor produse, inclusiv pe cel al reclamantei. În privința acestor exportatori, anchetele antidumping și antisubvenție au fost încheiate. Angajamentul reclamantei a intrat în vigoare la 1 iulie 1997.

6 În aceeași zi, Consiliul a adoptat Regulamentul (CE) nr. 1890/97 de instituire a unui drept antidumping definitiv pentru importurile de somoni de Atlantic de crescătorie originari din Norvegia (JO L 267, p. 1) și Regulamentul (CE) nr. 1891/97 de instituire a unui drept compensatoriu definitiv pentru importurile de somoni de Atlantic de crescătorie originari din Norvegia (JO L 267, p. 19). În conformitate cu articolul 1 alineatul (2) din aceste două regulamente, importurile în Comunitate de somoni de Atlantic de crescătorie proveniți din Norvegia, efectuate de către reclamantă, au fost scutite de aceste drepturi, deoarece angajamentul acesteia fusese acceptat de către Comisie.

7 La 22 octombrie 1997, reclamanta a adresat Comisiei un raport cu privire la toate exporturile acesteia de somoni de Atlantic de crescătorie în Comunitate în cursul celui de-al treilea trimestru din anul 1997 (denumit în continuare „raportul din octombrie 1997”).

8 La 16 decembrie 1997, Comisia a adoptat, în baza Regulamentului nr. 384/96 și a Regulamentului (CE) nr. 2026/97 al Consiliului din 6 octombrie 1997 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unor subvenții din partea țărilor care nu sunt membre ale Comunității Europene (JO L 288, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 15, p. 180), Regulamentul (CE) nr. 2529/97 de instituire a unor drepturi antidumping și compensatorii provizorii pentru anumite importuri de somoni de Atlantic de crescătorie originari din Norvegia (JO L 346, p. 63). În temeiul acestuia, importurile în Comunitate de somoni de Atlantic de crescătorie proveniți din Norvegia, efectuate de către reclamantă, au fost supuse unui drept antidumping provizoriu de 0,32 ECU/kg și unui drept compensatoriu provizoriu de 3,8 % (articolele 1 și 2), iar numele acesteia a fost eliminat din anexa la Decizia 97/634 care menționează societățile al căror angajament a fost acceptat (articolul 5). Acest regulament a intrat în vigoare la 18 decembrie 1997. Perioada de aplicare a acestuia a fost stabilită la patru luni (articolul 6). Părțile în cauză au fost invitate să își prezinte observațiile în scris și puteau solicita să fie audiate de către Comisie în luna ulterioară intrării în vigoare a regulamentului, adică cel târziu până la 17 ianuarie 1998 (articolul 4).

9 Prin scrisoarea din 19 decembrie 1997, Comisia a informat reclamanta cu privire la faptele și considerentele esențiale pe baza cărora au fost instituite drepturi provizorii pentru importurile produselor acesteia în Comunitate. Aceasta i-a explicat că analiza raportului din octombrie 1997 indicase un preț mediu la exportul de somon eviscerat și cu cap de 3,22 ECU/kg, adică un preț mai mic decât prețul mediu minim stabilit în angajamentul din 17 iunie 1997, ceea ce a determinat-o să creadă că acest angajament nu a fost respectat. O copie a datelor pe baza cărora Comisia ajunsese la această concluzie a fost anexată la această scrisoare.

10 Prin faxul din 22 decembrie 1997, reclamanta a reproșat Comisiei faptul că denaturase raportul său din octombrie 1997, prin eliminarea unui număr de rânduri care urmăreau să anuleze rânduri care conțineau erori. Indicând faptul că aceasta încetase orice export către Comunitate de la intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 2529/97, ceea ce i-a adus un prejudiciu considerabil, aceasta a solicitat ridicarea imediată a sancțiunilor adoptate împotriva sa.

11 Prin scrisoarea din 5 ianuarie 1998, Comisia a respins acuzațiile reclamantei. Aceasta i-a explicat că hotărâse să elimine o serie de rânduri din raportul din octombrie 1997 pe motiv că acestea conțineau date precedate de un semn minus care, în lipsa unor explicații în raport, nu au putut fi corelate cu facturile corespondente. Aceasta a adăugat faptul că, în cazul în care reclamanta îi trimitea în timp util un raport corect care să arate că toate vânzările acesteia, nete din linii de credit, fuseseră realizate în cursul celui de-al treilea trimestru din anul 1997, la un preț mediu mai mare decât prețul minim, aceasta era dispusă să își reconsidere poziția. De asemenea, aceasta a pus accent pe caracterul provizoriu al drepturilor instituite de Regulamentul nr. 2529/97 și a arătat reclamantei că aceasta își putea continua exporturile către Comunitate prin furnizarea unei garanții corespunzătoare autorităților vamale din statele membre în cauză pentru vânzările acesteia efectuate în conformitate cu sistemul „DDP” („Delivered Duty Paid”, livrat cu taxe vamale plătite).

12 La 6 ianuarie 1998, reclamanta a adresat Comisiei o versiune revizuită a raportului său din octombrie 1997.

13 Prin scrisoarea din 7 ianuarie 1998, aceasta a adus, la cererea Comisiei, precizări suplimentare privind anumite rânduri din versiunea inițială a raportului din octombrie 1997, care conțineau valori negative.

14 La 8 ianuarie 1998, Comisia a adresat reclamantei versiunea revizuită a acestui raport, modificată în urma explicațiilor furnizate cu o zi înainte de aceasta din urmă. Reclamanta a fost invitată să comunice în scris Comisiei dacă subscrie la conținutul acestei noi versiuni.

15 Prin faxul din 9 ianuarie 1998, reclamanta a informat Comisia că era de acord cu privire la conținutul acestei noi versiuni revizuite a raportului din octombrie 1997. Subliniind faptul că nu mai avea observații suplimentare de făcut pe această temă și reiterând faptul că suferea pierderi comerciale considerabile, aceasta a insistat să îi fie reglementată situația, iar drepturile provizorii să fie eliminate înainte de expirarea termenului stabilit de Regulamentul nr. 2529/97 pentru comunicarea punctului de vedere de către părțile în cauză.

16 În aceeași zi, consilierul reclamantei a formulat aceeași cerere către Comisie, pe motiv că era clar faptul că angajamentul nu fusese încălcat de către clienta acestuia și nu avea de făcut niciun comentariu suplimentar.

17 Prin faxul din 12 ianuarie 1998, consilierul reclamantei și-a reiterat cererea.

18 La 26 și 27 ianuarie 1998, agenții ai Comisiei au efectuat verificări la sediul reclamantei.

19 Prin scrisoarea din 30 ianuarie 1998, Comisia a informat reclamanta că, în acel moment, considera că aceasta din urmă respectase, în timpul celui de-al treilea trimestru din anul 1997, prețul mediu minim de export, stabilit în angajamentul acesteia pentru somonul eviscerat și cu cap, și că, prin urmare, nu mai avea motive să creadă că regulamentul menționat anterior fusese încălcat.

20 Prin scrisoarea din 2 februarie 1998, Comisia a informat reclamanta că avea intenția să propună Consiliului să nu impună drepturi definitive și că, prin urmare, drepturile provizorii instituite de Regulamentul nr. 2529/97 nu trebuiau să fie confirmate. Aceasta a adăugat că, în conformitate cu articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul nr. 384/96, sumele depuse în temeiul acestor drepturi provizorii sunt eliberate în măsura în care Consiliul nu decide să le perceapă integral sau parțial în mod definitiv.

21 La 23 martie 1998, Comisia a adoptat Regulamentul (CE) nr. 651/98 de modificare a Regulamentelor nr. 1890/97, 1891/97 și 2529/97 și a Deciziei 97/634 (JO L 88, p. 31). În temeiul Regulamentului nr. 651/98, drepturile antidumping și compensatorii provizorii stabilite de Regulamentul nr. 2529/97 au fost abrogate în ceea ce privește importurile de produse ale reclamantei [articolul 1 alineatul (1)]. Angajamentul acesteia a reintrat în vigoare începând cu 25 martie 1998 (articolele 2 și 4).

Procedură

22 Prin actul depus la grefa Tribunalului la 27 octombrie 1998, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

23 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul a hotărât deschiderea procedurii orale, după ce a luat măsuri de organizare a procedurii, prin care invită părțile să răspundă la întrebări scrise.

24 În ședința publică din 10 mai 2000, au fost ascultate susținerile orale ale părților și răspunsurile acestora la întrebările Tribunalului.

Concluziile părților

25 Reclamanta solicită Tribunalului:

- să oblige Comisia la repararea prejudiciilor suferite de reclamantă în urma adoptării măsurilor provizorii prevăzute în Regulamentul nr. 2529/97, în valoare totală de 2 115 000 coroane norvegiene (NOK);
- să oblige Comisia la plata cheltuielilor de judecată.

26 Comisia solicită Tribunalului:

- să respingă acțiunea ca inadmisibilă sau, în subsidiar, ca nefondată;
- să oblige reclamanta la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la admisibilitate

27 Fără a ridica în mod formal o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, Comisia susține că acțiunea este inadmisibilă. Aceasta invocă trei motive în sprijinul tezei sale. Primul motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură. În cadrul celui de-al doilea motiv, Comisia susține că reclamanta nu este îndreptățită să solicite repararea unui prejudiciu cu privire la care se pretinde că a fost cauzat de un act normativ. În cadrul celui de-al treilea motiv, aceasta pretinde faptul că reclamanta nu a urmărit în timp util anularea Regulamentului nr. 2529/97.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură

Argumentele părților

28 Comisia susține că cererea de despăgubiri nu este susținută suficient, astfel încât cererea nu îndeplinește condițiile de formă prevăzute de articolul 44 alineatul (1) litera (c) din regulamentul de procedură. Aceasta invocă trei elemente în sprijinul acestui motiv. În primul rând, cererea nu permite identificarea condițiilor necesare pentru stabilirea răspunderii extracontractuale a Comisiei. În al doilea rând, fiind vorba de o legătură de cauzalitate, reclamanta se limitează să afirme, fără a justifica, că, între 18 decembrie 1997 și 25 martie 1998, nu a putut să vândă niciun somon pe piața comunitară. În al treilea rând, în ceea ce privește valoarea prejudiciului pretins, reclamanta nu a prezentat elemente care să dovedească faptul că aceasta, în scopul de a limita pierderile, a încercat să obțină o garanție bancară, destinată să îi acopere drepturile provizorii. În ceea ce privește costurile legate de restabilirea poziției acesteia pe piața comunitară, acestea sunt pur ipotetice.

29 Reclamanta susține că cererea acesteia îndeplinește cerințele formale stabilite de regulamentul de procedură. Aceasta respinge, în special, argumentul Comisiei conform căruia certificatul societății de audit, inclus în anexa 6 la cerere, nu dovedește legătura de cauzalitate între instituirea măsurilor provizorii și prejudiciul comercial al acesteia.

Aprecierea Tribunalului

30 În conformitate cu articolul 19 din Statutul CE al Curții de Justiție, aplicabil procedurii în fața Tribunalului în temeiul articolului 46 primul paragraf din același statut, și cu articolul 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, cererea trebuie, în special, să indice obiectul litigiului și să conțină o expunere sumară a motivelor invocate. Pentru îndeplinirea acestor cerințe, o cerere care urmărește, precum în speță, repararea prejudiciului pretins cauzat de o instituție comunitară trebuie să conțină elementele care permit identificarea comportamentului reproșat de către reclamant instituției, motivele pentru care acesta consideră că există o legătură de cauzalitate între comportamentul în cauză și prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit, precum și caracterul și întinderea acestui prejudiciu (Hotărârile Tribunalului din 29 ianuarie 1998, Dubois et Fils/Consiliul și Comisia, T-113/96, Rec., p. II-125, punctul 30; din 29 octombrie 1998, TEAM/Comisia, T-13/96, Rec., p. II-4073, punctul 27, și din 24 februarie 2000, ADT/Comisia, T-145/98, Rec., p. II-387, punctul 74).

31 În speță, rezultă în mod suficient de explicit din cerere că comportamentul reproșat Comisiei are legătură cu neîndeplinirea de către aceasta a obligațiilor de diligență și de bună administrare, precum și cu încălcarea dreptului la apărare al reclamantei, în cursul procedurii de verificare a respectării, de către aceasta din urmă, a angajamentului său, în special cu ocazia analizării raportului din octombrie 1997. În urma acestei analize, Comisia a concluzionat că reclamanta a încălcat angajamentul menționat anterior și, prin intermediul Regulamentului nr. 2529/97, l-a revocat provizoriu și a instituit drepturi provizorii pentru importurile de produse ale acesteia din urmă în Comunitate. Datorită aplicării acestor măsuri provizorii, reclamanta pretinde că a fost în imposibilitatea de a exporta către Comunitate între 18 decembrie 1997 și 25 martie 1998. Această imposibilitate a antrenat pentru reclamantă un beneficiu nerealizat estimat la 1 115 000 NOK și costuri legate de restabilirea poziției acesteia pe piața comunitară, evaluate la 1 000 000 NOK.

32 Rezultă că cerințele stabilite de dispozițiile articolului 19 din Statutul Curții și ale articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură al Tribunalului sunt îndeplinite în speță.

33 Argumentele Comisiei privind existența și întinderea prejudiciului pretins de reclamantă, precum și legătura de cauzalitate între acest prejudiciu și instituirea de măsuri provizorii țin, în privința acestora, de aprecierea temeiniciei acțiunii și, prin urmare, trebuie să fie examinate în cadrul acesteia (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Tribunalului din 28 aprilie 1998, Dorsch Consult/Consiliul și Comisia, T-184/95, Rec., p. II-667, punctul 23).

34 În consecință, primul motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe caracterul normativ al actului cu privire la care se susține că se află la originea prejudiciului pretins de reclamantă

Argumentele părților

35 Comisia susține că lipsa de diligență despre care se pretinde că a dat dovadă cu ocazia controlării respectării, de către reclamantă, a angajamentului acesteia, nu este, ca atare, de natură să fi cauzat prejudiciul reclamantei. Prejudiciul invocat de reclamantă a luat naștere abia la 18 decembrie 1997, data intrării în vigoare a Regulamentului nr. 2529/97, care este un act normativ (Hotărârea Tribunalului din 18 septembrie 1995, Nölle/Consiliul și Comisia, T-167/94, Rec., p. II-2589, punctul 51). Subliniind că orice legislație impune acte administrative pregătitoare, Comisia afirmă că reclamanta nu poate eluda criteriile răspunderii pentru un act normativ sub pretextul că răspunderea Comunității decurge, în speță, din actele administrative

pregătitoare referitoare la regulamentul menționat anterior. Un asemenea argument a fost deja respins de Tribunal în Hotărârea Nölle/Consiliul și Comisia, citată anterior (punctul 52). Comisia trage concluzia că, în ceea ce privește actul cu privire la care se susține că se află la originea prejudiciului pretins de reclamantă, caracterul normativ al acestuia trebuie să conducă la declararea acțiunii ca fiind inadmisibilă.

36 În duplică, aceasta subliniază faptul că reclamanta nu identifică, în replica acesteia, actele administrative cu privire la care pretinde că i-au adus atingere. Respingând distincția făcută, în replică, între prezenta cauză și cea care a dat naștere Hotărârii Nölle/Consiliul și Comisia, citată la punctul 35 de mai sus, aceasta afirmă că, pe de o parte, caracterul normativ al unei măsuri antidumping sau compensatorii nu este tributar adoptării acestei măsuri de către Consiliu și că, pe de altă parte, faptul că reclamanta este un exportator și nu un importator și că, în această calitate, poate fi interesată în mod individual, în sensul articolului 173 din Tratatul CE (devenit, după modificare, articolul 230 CE), de Regulamentul nr. 2529/97, pe motiv că acesta din urmă era asemănător, în ceea ce o privește, unei decizii, nu poate modifica natura normativă a acestui regulament (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 28 noiembrie 1989, Epicheiriseon Metallektion Viomichanikon kai Naftiliakon și alții/Comisia și Consiliul, C-122/86, Rec., p. 3959, rezumat).

37 Mai întâi, reclamanta susține că originea prejudiciului acesteia nu se găsește în Regulamentul nr. 2529/97, ci într-o serie de acte administrative ale Comisiei care au dus la instituirea de măsuri provizorii. Aceasta subliniază faptul că circumstanțele cauzei care au dat naștere Hotărârii Nölle/Consiliul și Comisia (citată la punctul 35 de mai sus), invocată de către Comisie, prezentau două diferențe esențiale față de cele în speță, care erau legate, pe de o parte, de faptul că măsurile despre care se susține că se află la originea prejudiciului pretins fuseseră adoptate de către Consiliu și, pe de altă parte, de calitatea de importator a reclamantei. Aceasta adaugă că hotărârile în care Curtea a considerat că măsurile Consiliului și ale Comisiei privind proceduri antidumping constituiau acte normative au fost toate pronunțate în acțiuni în despăgubiri introduse de importatori. Or, situația exportatorului față de o măsură antidumping diferă mult de cea a importatorului (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 29 martie 1979, NTN Toyo Bearing Company și alții/Consiliul, 113/77, Rec., p. 1185, și concluziile avocatului general Warner în această hotărâre, Rec., p. 1212, 1213, 1243, 1245 și 1246; de asemenea, Hotărârea Curții din 21 februarie 1984, Allied Corporation și alții/Comisia, 239/82 și 275/82, Rec., p. 1005).

Aprecierea Tribunalului

38 Trebuie subliniat faptul că natura – normativă sau administrativă – actului reproșat unei instituții comunitare nu are nicio incidență asupra admisibilității unei acțiuni în despăgubiri. Acest element influențează, în cadrul unei asemenea acțiuni, exclusiv aprecierea pe fond, atunci când trebuie definit criteriul gravității greșelii care trebuie să fie reținut cu ocazia examinării răspunderii extracontractuale a Comunității (a se vedea, în special, Hotărârea Curții din 26 iunie 1990, Sofrimport/Comisia, C-152/88, Rec., p. I-2477, punctul 25; Hotărârea Tribunalului Nölle/Consiliul și Comisia, citată la punctul 35 de mai sus, punctele 51 și 52, și Hotărârea din 16 iulie 1998, Bergaderm și Goupil/Comisia, T-199/96, Rec., p. II-2805, punctele 48-51, confirmată de Hotărârea Curții din 4 iulie 2000, Bergaderm și Goupil/Comisia, C-352/98 P, Rec., p. I-5291).

39 Prin urmare, fără a fi necesar, în acest stadiu, să se adreseze întrebări cu privire la natura actului Comisiei despre care se susține că s-a aflat la originea prejudiciului pretins de reclamantă, trebuie trasă concluzia că natura acestui act, oricare ar fi aceasta, nu poate, în orice caz, să fie un obstacol pentru admisibilitatea prezentei acțiuni în despăgubiri.

40 Prin urmare, cel de-al doilea motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe lipsa cererii de anulare a Regulamentului nr. 2529/97

Argumentele părților

41 Comisia susține că reclamanta nu a căutat să obțină anularea Regulamentului nr. 2529/97, deși avea calitatea de a-l ataca pe baza articolului 173 din tratat (a se vedea Hotărârea Curții Allied Corporation și alții/Comisia, citată la punctul 37 de mai sus, punctul 12, și Hotărârea Curții din 14 martie 1990, Gestetner Holdings/Consiliul și Comisia, C-156/87, Rec., p. I-781). Or, principiul securității juridice impune ca, după expirarea termenului acțiunii în anulare, efectele actului în cauză să fie considerate definitive. Prin urmare, Comisia consideră că, în măsura în care, în speță, singura bază posibilă a acțiunii în despăgubiri introduse de către reclamantă constă în ilegalitatea Regulamentului nr. 2529/97 (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 11 iulie 1990, Neotype Techmaslexport/Comisia și Consiliul, C-305/86 și C-160/87, Rec., p. I-2945, punctul 15), care nu a fost contestat în timp util, prezenta acțiune este inadmisibilă. Aceasta consideră că acceptarea acestei acțiuni ar însemna să fie permisă utilizarea articolului 215 din Tratatul CE (devenit articolul 288 CE) pentru a eluda termenul stabilit la articolul 173 din tratat.

42 Aceasta adaugă că admisibilitatea unei acțiuni în despăgubiri trebuie să fie apreciată în lumina întregului sistem de protecție jurisdicțională a persoanelor de drept privat instaurat de tratat (Hotărârea Curții din 26 februarie 1986, Krohn/Comisia, 175/84, Rec., p. 753, punctul 27). În consecință, deoarece, în speță, reclamanta avea posibilitatea de a introduce o acțiune bazată pe articolul 173 din tratat, acțiunea acesteia întemeiată pe articolul 215 din tratat, care urmărește, în realitate, să constate ilegalitatea unui act a cărui anulare nu a fost urmărită de către aceasta în termenul prescris, trebuie să fie respinsă.

43 În duplică, Comisia respinge interpretarea apărută de reclamantă, în replica acesteia, în ceea ce privește Ordonanța Tribunalului din 10 iulie 1996, Miwon/Comisia (T-208/95, Rec., p. II-635) (a se vedea punctul 44 de mai jos). Aceasta subliniază că, în această cauză, Tribunalul nu a declarat ca fiind inadmisibilă acțiunea în anulare introdusă împotriva regulamentului antidumping provizoriu contestat, ci a considerat că nu mai era necesar să hotărască cu privire la o asemenea acțiune, pe motiv că un drept antidumping definitiv fusese impus ulterior.

44 Pe baza Ordonanței Miwon/Comisia (citată la punctul 43 de mai sus, punctele 26 și 28), reclamanta susține că nu era în măsură să atace Regulamentul nr. 2529/97, având în vedere caracterul provizoriu al acestuia. În plus, aceasta critică interpretarea de către Comisie a Hotărârii Krohn/Comisia (citată la punctul 42 de mai sus), subliniind faptul că admisibilitatea unei acțiuni în despăgubiri este subordonată epuizării căilor de atac naționale numai în cazul în care acestea din urmă asigură în mod eficient protecția persoanelor de drept privat care consideră că sunt lezate de actele instituțiilor comunitare (Hotărârea Curții din 30 mai 1989, Roquette Frères/Comisia, 20/88, Rec., p. 1553, punctul 15), ceea ce nu este cazul atunci când, precum în speță, ilegalitatea invocată în acțiunea în despăgubiri nu a fost comisă de o autoritate națională, ci de o instituție comunitară (Hotărârea Krohn/Comisia, citată la punctul 42 de mai sus; Hotărârea Tribunalului din 13 decembrie 1995, Exporteurs in Levende Varkens și alții/Comisia, T-481/93 și T-484/93, Rec., p. II-2941). Aceasta adaugă faptul că jurisprudența nu condiționează admisibilitatea unei acțiuni în despăgubiri de introducerea unei acțiuni în anulare. În concluzie, aceasta consideră că acțiunea sa este admisibilă în

conformitate cu principiul autonomiei acțiunii, întemeiat pe articolul 215 din tratat, astfel cum a fost enunțat acest principiu în Hotărârea Krohn/Comisia, citată la punctul 42 de mai sus.

Aprecierea Tribunalului

45 În conformitate cu o jurisprudență constantă, acțiunea în despăgubiri întemeiată pe articolul 215 paragraful al doilea din tratat este o cale de atac autonomă, cu o anumită funcție în cadrul sistemului de căi de atac și subordonată unor condiții de exercitare concepute în funcție de obiectul specific al acesteia (Hotărârea Curții din 2 decembrie 1971, Zuckerfabrik Schöppenstedt/Consiliul, 5/71, Rec., p. 975, punctul 3; Hotărârea Krohn/Comisia, citată la punctul 42 de mai sus, punctul 26, și Hotărârea din 17 mai 1990, Sonito și alții/Comisia, C-87/89, Rec., p. I-1981, punctul 14). Aceasta se deosebește de o acțiune în anulare prin aceea că nu urmărește eliminarea unei anumite măsuri, ci repararea prejudiciului cauzat de o instituție (Hotărârile Zuckerfabrik Schöppenstedt/Consiliul, citată anterior, punctul 3; Krohn/Comisia, citată la punctul 42 de mai sus, punctul 32, și Sonito și alții/Comisia, citată anterior, punctul 14). În acest fel, principiul autonomiei acțiunii în despăgubiri își găsește justificarea în faptul că o asemenea acțiune se diferențiază de o acțiune în anulare prin obiectul său.

46 În speță, obiectul unei acțiuni în anulare îndreptate împotriva Regulamentului nr. 2529/97 constă în eliminarea revocării provizorii a angajamentului reclamantei, în abrogarea drepturilor antidumping și compensatorii provizorii instituite la importurile produselor acesteia în Comunitate și în eliberarea sumelor depuse, după caz, în temeiul acestor drepturi provizorii. Or, prin prezenta acțiune în despăgubiri, reclamanta nu urmărește niciunul dintre aceste obiective. Aceasta urmărește repararea prejudiciului comercial, corespunzător beneficiului nerealizat legat de suspendarea exporturilor acesteia către Comunitate, precum și de costurile de restabilire a poziției acesteia pe piața comunitară, pe care afirmă că l-a suferit datorită unei greșeli a Comisiei care a condus la instituirea de măsuri provizorii împotriva importurilor de produse ale acesteia prin intermediul Regulamentului nr. 2529/97.

47 Chiar presupunând că reclamanta urmărise, în timp util, anularea acestui regulament și că această acțiune ar fi avut succes, un asemenea rezultat nu i-ar fi permis, în orice caz, să obțină repararea prejudiciului comercial pe care aceasta îl pretinde. Obținerea unei asemenea reparări ar fi necesitat, chiar din acea perioadă, introducerea în paralel a unei cereri de despăgubiri.

48 În plus, chiar dacă argumentul Comisiei conform căruia Regulamentul nr. 2529/97 trebuie să fie privit drept actul care a dat naștere prejudiciului pretins de către reclamantă, acțiunea în despăgubiri introdusă de aceasta din urmă nu poate, în orice caz, să fie declarată inadmisibilă pe motiv că aceasta nu a contestat în prealabil, în timp util, validitatea acestui regulament.

49 Deși este adevărat că jurisprudența consacră, în anumite limite bine precizate, posibilitatea de a recunoaște, în cadrul unei acțiuni în anulare, un interes de a constata, în anticiparea unei cereri de despăgubiri ulterioare, nulitatea unui regulament care instituie drepturi provizorii (a se vedea, în acest sens, Hotărârile Curții din 11 iulie 1990, Enital/Comisia și Consiliul, C-304/86 și C-185/87, Rec., p. I-2939, rezumat, și Neotype Techmashexport/Comisia și Consiliul, citată la punctul 41 de mai sus, punctul 15), totuși nu se poate deduce din această jurisprudență că introducerea unei acțiuni în despăgubiri trebuie să fie subordonată introducerii în prealabil a unei acțiuni în anulare împotriva actului despre care se susține că se află la originea prejudiciului pretins. Într-adevăr, o parte poate iniția o acțiune în despăgubiri fără a fi obligată de nicio lege să urmărească anularea actului ilegal care îi provoacă prejudiciul (Ordonanța Curții din 26 octombrie 1995, Pevasa și Inpesca/Comisia, C-199/94 P și C-200/94 P, Rec., p. I-3709, punctul 27, și jurisprudența citată).

50 Mai mult, trebuie adăugat că, în mod cert, o acțiune în despăgubiri trebuie să fie declarată inadmisibilă în cazul în care urmărește, în realitate, retragerea unui act devenit definitiv și care are ca efect, în cazul în care se realizează, anularea efectelor juridice ale actului în cauză (a se vedea Hotărârile Tribunalului din 15 martie 1995, Cobrecaf și alții/Comisia, T-514/93, Rec., p. II-621, punctul 59, din 4 februarie 1998, Laga/Comisia, T-93/95, Rec., p. II-195, punctul 48, și Landuyt/Comisia, T-94/95, Rec., p. II-213, punctul 48), așa cum este cazul, de exemplu, atunci când acțiunea urmărește plata unei sume a cărei valoare corespunde exact cu cea a drepturilor care au fost plătite de către reclamant în temeiul actului devenit definitiv (a se vedea Hotărârea Krohn/Comisia, citată la punctul 42 de mai sus, punctul 33).

51 Cu toate acestea, în speță, acțiunea în despăgubiri a reclamantei nu poate, având în vedere constatările de la punctul 46 de mai sus, să fie considerată ca urmărind revocarea Regulamentului nr. 2529/97, devenit definitiv, și anularea efectelor juridice ale acestuia, efecte care, în orice caz, au fost abrogate în privința reclamantei de Regulamentul nr. 651/98 (a se vedea punctul 21 de mai sus). Ținând seama de aceste constatări, această acțiune nu mai poate fi considerată ca urmărind plata unei sume corespunzătoare valorii drepturilor provizorii percepute în temeiul Regulamentului nr. 2529/97. Având în vedere că reclamanta nu a exportat către Comunitate în timpul perioadei de aplicare a măsurilor instituite de acest regulament, aceasta nu a trebuit să plătească niciun drept provizoriu, ceea ce explică faptul că articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 651/98, care se referă la eliberarea sumelor depuse în temeiul Regulamentului nr. 2529/97, nu este relevant în ceea ce o privește. Prezenta acțiune în despăgubiri urmărește repararea unui prejudiciu comercial, distinct de efectele juridice proprii Regulamentului nr. 2529/97, pe care o acțiune în anulare introdusă în timp util de către reclamantă împotriva regulamentului menționat anterior nu ar fi permis, în orice caz, compensarea acestuia (a se vedea considerentul 47 de mai sus). În consecință, prezenta acțiune nu poate fi considerată ca urmărind să eludeze inadmisibilitatea unei cereri care urmărește anularea Regulamentului nr. 2529/97.

52 În concluzie, finalitatea specifică prezentei acțiuni în despăgubiri se opune, în conformitate cu principiul autonomiei acțiunii, bazat pe articolul 215 paragraful al doilea din tratat, așa cum este menționat de jurisprudență, declarării acțiunii în despăgubirii menționate anterior ca fiind inadmisibilă datorită lipsei contestării în timp util de către reclamantă a legalității Regulamentului nr. 2529/97.

53 În consecință, al treilea motiv trebuie să fie respins. Prin urmare, acțiunea trebuie să fie declarată admisibilă.

Cu privire la fond

54 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în conformitate cu o jurisprudență constantă, angajarea răspunderii extracontractuale a Comunității presupune că reclamanta trebuie să demonstreze ilegalitatea comportamentului reproșat instituției în cauză, realitatea prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între acest comportament și prejudiciul invocat (a se vedea Hotărârea Curții din 29 septembrie 1982, Oleifici Mediterranei/CEE, 26/81, Rec., p. 3057, punctul 16; Hotărârile Tribunalului din 11 iulie 1996, International Procurement Services/Comisia, T-175/94, Rec., p. II-729, punctul 44, și Dubois et Fils/Consiliul și Comisia, citată la punctul 30 de mai sus, punctul 54). Este necesar să se verifice dacă reclamanta a demonstrat existența acestor diverse condiții.

Cu privire la nelegalitatea comportamentului reproșat Comisiei

Cu privire la gradul de gravitate cerut

– Argumentele părților

55 Reclamanta susține că decizia Comisiei de revocare a angajamentului acesteia și de instituire a unor măsuri provizorii trebuie să fie considerată ca un grup de acte administrative care îi sunt adresate exclusiv reclamantei și nu ca un act normativ. Pentru angajarea răspunderii Comunității, aceasta nu trebuie, prin urmare, să demonstreze că nelegalitatea comportamentului reproșat Comisiei a atins gradul de gravitate cerut de jurisprudență în domeniul răspunderii instituțiilor comunitare pentru actele normative.

56 Comisia susține, în ceea ce o privește, că prejudiciul pretins de reclamantă a putut fi cauzat numai de un act normativ, și anume Regulamentul nr. 2529/97. Prin urmare, comportamentul reproșat instituției poate angaja răspunderea Comunității față de reclamantă numai în cazul în care se stabilește că acesta a avut un caracter ilegal care a atins cel mai înalt grad de gravitate cerut de către jurisprudență (Hotărârile *Epicheiriseon Metalleftikon Viomichanikon kai Naftiliakon* și alții/Comisia și Consiliul, citată la punctul 36 de mai sus, și *Nölle/Consiliul și Comisia*, citată la punctul 35 de mai sus, punctele 51 și 52).

– Aprecierea Tribunalului

57 Deși actele Consiliului și ale Comisiei, care se raportează la o procedură care urmărește eventuala adoptare de măsuri antidumping, trebuie, în principiu, să fie considerate acte normative care implică alegeri de politică economică, astfel încât răspunderea Comunității poate fi angajată în privința unor asemenea acte numai în cazul în care a existat o încălcare suficient de gravă a unei norme superioare de drept care protejează persoanele de drept privat (*Hotărârea Nölle/Consiliul și Comisia*, citată la punctul 35 de mai sus, punctul 51, și jurisprudența citată), trebuie subliniate, cu toate acestea, aspectele specifice ale prezentei cauze. În speță, prejudiciul în cauză are ca origine comportamentul pretins ilegal adoptat de către Comisie cu ocazia examinării raportului din octombrie 1997, destinat să verifice respectarea de către reclamantă, în cursul celui de-al treilea trimestru din anul 1997, a angajamentului a cărui acceptare a pus capăt anchetelor antidumping și antisubvenție în privința acesteia. Acest comportament pretins ilegal a determinat Comisia să considere că reclamanta și-a încălcat angajamentul. Acesta a intervenit cu ocazia unei operațiuni de natură administrativă care privea în mod specific și exclusiv reclamanta. Această operațiune nu a implicat nicio alegere de politică economică și i-a conferit Comisiei doar o marjă de apreciere foarte redusă, aproape inexistentă.

58 Cu siguranță, nelegalitatea presupusă a comportamentului Comisiei a provocat prejudiciul pretins doar începând cu momentul în care și deoarece aceasta a fost confirmată de adoptarea de măsuri provizorii pentru importurile de produse ale reclamantei în cadrul Regulamentului nr. 2529/97. Cu toate acestea, în privința reclamantei, Comisia nu a făcut, în acest regulament, decât să tragă concluziile provizorii ale analizei raportului menționat mai sus și, în special, din nivelul prețului mediu de export practicat de reclamantă în cursul perioadei analizate de acest raport (a se vedea punctul 9 din Regulamentul nr. 2529/97).

59 Mai mult, contextul cauzelor care au dat naștere celor două hotărâri invocate de către Comisie în memoriile acesteia (a se vedea punctul 56 de mai sus), în care instanța comunitară a calificat actele Consiliului și ale Comisiei privind o procedură antidumping ca fiind acte normative care implică alegeri de politică economică, era complet diferit de cel din prezentul litigiu. Contrar situației din speță, reclamantii urmăreau, în cauzele respective, să obțină

compensarea unui prejudiciu care a fost cauzat de o alegere de politică economică făcută de către autoritățile comunitare în cadrul competențelor normative ale acestora.

60 Astfel, în cauza care a dat naștere Hotărârii Epicheiriseon Metalleftikon Viomichanikon kai Naftiliakon și alții/Comisia și Consiliul, citată la punctul 36 de mai sus, reclamantele solicitau repararea prejudiciului pe care acestea afirmă că l-au suferit datorită deciziei Consiliului de a închide o procedură antidumping și de a nu adopta regulamentul propus de Comisie care urmărea instituirea unui drept antidumping definitiv pentru importurile în cauză. În cauza care a dat naștere Hotărârii Nölle/Consiliul și Comisia, citată la punctul 35 de mai sus, un importator comunitar solicita repararea prejudiciului pretins suferit datorită adoptării, de către Consiliu, a unui regulament de instituire a unui drept antidumping definitiv și de percepere definitivă a dreptului antidumping provizoriu, regulament care fusese invalidat de către Curte din motive legate de condițiile în care autoritățile comunitare procedaseră la alegerea țării de referință pentru stabilirea valorii normale a produselor în cauză.

61 În concluzie, simpla încălcare a dreptului comunitar va fi suficientă, în speță, pentru angajarea răspunderii extracontractuale a Comunității (a se vedea Hotărârea din 4 iulie 2000, Bergaderm și Goupil/Comisia, citată la punctul 38 de mai sus, punctul 44). În special, constatarea unei nereguli care, în circumstanțe similare, nu ar fi fost comisă de o administrație în mod normal prudentă și diligentă, permite tragerea concluziei că ilegalitatea de natură să angajeze răspunderea Comunității în temeiul articolului 215 din tratat a constat din comportamentul instituției.

62 Prin urmare, este necesar să se examineze dacă, cu ocazia controlului administrativ privind respectarea de către reclamantă a angajamentului acesteia, efectuat în baza raportului din octombrie 1997, Comisia a comis o neregulă care nu ar fi fost comisă de o administrație în mod normal prudentă și diligentă, aflată în aceleași circumstanțe.

Cu privire la pretinsul caracter nelegal al comportamentului Comisiei

– Argumentele părților

63 În primul rând, reclamanta afirmă că, în speță, Comisia nu și-a îndeplinit datoria de diligență și de bună administrare.

64 Aceasta afirmă că, în cursul celui de-al treilea trimestru din anul 1997, a comis erori materiale cu ocazia înregistrării datelor privind exporturile, către Comunitate, de somoni de Atlantic de crescătorie din această perioadă. Totuși, aceasta susține că raportul din octombrie 1997 indica în mod clar că aceste erori fuseseră corectate prin reluarea rândurilor greșite cu semnul minus în fața valorilor în cauză și, după caz, prin introducerea datelor corecte. În orice caz, aceasta pretinde că a adoptat toate măsurile posibile pentru a se asigura că raportul este lipsit de ambiguități.

65 Conform reclamantei, Comisia ar fi trebuit, prin urmare, să observe că raportul din octombrie 1997 conținea rânduri care fuseseră corectate. Or, în urma examinării acestuia, Comisia a eliminat toate rândurile care conțineau valori negative, ceea ce a determinat-o să ia în considerare datele greșite pe care aceste rânduri urmăreau să le anuleze. Deoarece erorile comise făceau adesea referire la moneda în care fuseseră efectuate tranzacțiile în cauză, prețul de vânzare al acestora din urmă, convertit în ECU, a fost extrem de scăzut și a provocat o scădere semnificativă a prețului mediu la export al somonului eviscerat și cu cap. Astfel, Comisia a concluzionat greșit că acest preț mediu era mai mic decât prețul minim stabilit în

angajament și a considerat că reclamanta îl încălcase pe acesta din urmă, ceea ce a determinat-o să instituie măsuri provizorii împotriva importurilor de produse ale acesteia.

66 Conform reclamantei, era suficient să îi fie solicitate de către Comisie clarificările considerate necesare pentru înțelegerea corespunzătoare a elementelor din raportul din octombrie 1997 care i se păreau neclare. Asemenea clarificări i-ar fi permis Comisiei să constate că reclamanta nu își încălcase angajamentul. Prin urmare, Comisia a comis o eroare deoarece nu a căutat să clarifice raportul din octombrie 1997 înainte de a institui măsuri provizorii.

67 În al doilea rând, reclamanta, pe baza jurisprudenței conform căreia întreprinderea în cauză trebuia să aibă ocazia, în cursul procedurii administrative, să își prezinte punctul de vedere cu privire la veridicitatea și relevanța faptelor și circumstanțelor invocate și să își prezinte observațiile cu privire la orice document utilizat (Hotărârea Curții din 13 februarie 1979, Hoffmann-La Roche/Comisia, 85/76, Rec., p. 461, și Hotărârea Curții din 7 mai 1991, Nakajima/Consiliul, C-69/89, Rec., p. I-2069), afirmă că, în speță, Comisia ar fi trebuit să o informeze cu privire la faptele și motivele principale pe baza cărora se intenționa instituirea unor drepturi provizorii pentru importurile de produse ale acesteia (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții din 22 octombrie 1991, Nölle, C-16/90, Rec., p. I-5163). Reclamanta susține că, în cazul în care ar fi fost informată cu privire la aceste elemente, ar fi fost în măsură să își prezinte observațiile cu privire la concluziile Comisiei, care, în lumina acestor observații, ar fi fost determinată să considere că nu era necesar să îi revoce angajamentul și să instituie drepturile provizorii aflate în litigiu. Conform reclamantei, acest lucru ar fi permis evitarea prejudiciului care i-a fost cauzat.

68 În primul rând, Comisia se apără de acuzația că nu și-a îndeplinit datoria de diligență și de bună administrare. Aceasta remarcă faptul că, prin Decizia 97/634, acceptase angajamentele a 190 de exportatori norvegieni care, datorită acestui fapt, fuseseră scutiți de drepturile definitive impuse de Regulamentele nr. 1890/97 și 1891/97. Aceasta susține că, în aceste condiții, cerințele din angajamente trebuiau să fie respectate cu strictețe, astfel încât să poată trata toate întreprinderile pe picior de egalitate cu ocazia controlului privind respectarea acestor angajamente.

69 După ce a precizat termenii angajamentului asumat de către reclamantă, aceasta subliniază că, în conformitate cu articolul 8 alineatul (10) din Regulamentul nr. 384/96 și cu articolul 13 alineatul (10) din Regulamentul nr. 2026/97, se poate institui un drept provizoriu pe baza celor mai bune informații disponibile, în cazul în care există motive să se creadă că a fost încălcat un angajament. Prin urmare, simpla încălcare aparentă a angajamentului este suficientă pentru a autoriza Comisia să adopte măsuri provizorii, fără ca aceasta din urmă să fie obligată să constate faptul că angajamentul respectiv a fost într-adevăr încălcat. Având în vedere natura sistemului de măsuri antidumping, întreprinderii care și-a asumat angajamentul îi revine sarcina de a convinge Comisia că nu există niciun motiv de a concluziona că nu a respectat respectivul angajament. A decide altfel ar însemna să nu se țină seama de termenii dispozițiilor menționate mai sus, precum și de norma conform căreia o asemenea verificare trebuie să aibă loc doar înainte de impunerea unui drept definitiv (a se vedea articolul 8 alineatul (9) din Regulamentul nr. 384/96).

70 Comisia susține că, în speță, termenii angajamentului nu prevedeau posibilitatea pentru reclamantă de a introduce valori negative în rapoartele trimestriale privind vânzările acesteia, că nu exista nicio prevedere în privința facturilor care constituiau note de credit și că o clauză a angajamentului menționat anterior impunea acesteia din urmă consultarea instituției cu privire la orice dificultate care poate decurge din interpretarea sau aplicarea angajamentului.

Or, reclamanta s-a mulțumit să îi trimită Comisiei discheta cu raportul din octombrie 1997, fără a oferi cea mai mică explicație cu privire la semnificația valorilor negative care figurau în acesta și la legătura acestora cu alte valori din raport. Comisia respinge diferitele elemente prezentate de către reclamantă în memoriile acesteia pentru a susține faptul că era evident că anumite rânduri din raport erau viciate de erori materiale și că raportul menționat anterior permitea să se înțeleagă cu ușurință semnificația acestor rânduri și legătura acestora cu valorile negative pe care le conținea.

71 În consecință, Comisia neagă că s-a făcut vinovată de un act de administrare defectuoasă. Dimpotrivă, aceasta susține că raportul din octombrie 1997 nu era conform cu cerințele impuse și că reclamanta nu a luat toate măsurile posibile pentru a se asigura că acest raport era lipsit de ambiguități. Aceasta adaugă faptul că lipsa de experiență în domeniu a reclamantei nu poate pleda în favoarea acesteia.

72 În al doilea rând, Comisia neagă faptul că a încălcat dreptul la apărare al reclamantei. Mai întâi, aceasta subliniază că trebuia să analizeze aproape 90 de rapoarte de monitorizare de tipul raportului din octombrie 1997. În continuare, aceasta susține că, din momentul în care a avut motive să creadă că reclamanta și-a încălcat, aparent, angajamentul, avea obligația să acționeze cât mai repede posibil, în măsura în care apropierea sărbătorilor de Crăciun, perioadă deosebit de importantă pentru comerțul cu somon, impunea garantarea eficacității protecției pe care măsurile antidumping și antisubvenții sunt destinate să o asigure industriei comunitare. Aceasta adaugă faptul că articolul 7 din Regulamentul nr. 384/96 și articolul 12 din Regulamentul nr. 2026/97, care reglementează instituirea de drepturi antidumping și de drepturi compensatorii provizorii, nu îi impun o obligație de informare prealabilă a părților în cauză.

– Aprecierea Tribunalului

73 Trebuie să se observe că raportul din octombrie 1997, care a fost adresat de către reclamantă Comisiei pe discheta furnizată în acest scop de către Comisie, conține 200 de rânduri, toate făcând referire la vânzări, pe piața comunitară, de somoni de atlantic de crescătorie eviscerați și cu cap (produse care corespund „prezentării b”, în conformitate cu termenii angajamentului reclamantei). Acesta se prezintă sub forma unui tabel împărțit în 27 de coloane. 12 dintre aceste 200 de rânduri conțin valori negative.

74 Ultima pagină a acestui raport conține următoarele intrări finale:

„[...]	
Sum of Qtyw (kg)	477 725,50
Sum of CIF value * Qtyw1	577 762,37
Sum of Qtyw sold at below 85 % of minimum price in kg	0,00
[...]”	

75 La prima lectură a acestor indicații finale din raportul din octombrie 1997, se putea crede că reclamanta își respectase angajamentul în timpul perioadei care face obiectul raportului menționat anterior. Într-adevăr, rezultă din acesta că reclamanta nu încheiase nicio tranzacție individuală pe baza unui preț mai mic decât pragul de 85 % din prețul mediu minim, de 3,25 ECU/kg, stabilit în angajamentul menționat anterior pentru exporturile acesteia de somoni eviscerați și cu cap, și că prețul mediu al acestora în timpul perioadei în cauză a fost mai mare decât prețul mediu minim menționat anterior, fiind de 3,3026 ECU/kg (1 577 762,37 ECU/477 725,50 kg).

76 Chiar dacă se admite faptul că specificațiile conținute în angajamentul reclamantei nu prevedeau posibilitatea de a include valori negative în rapoartele trimestriale de vânzare, Comisia nu putea, în prezența unui raport care, la prima vedere, dădea impresia că reclamanta se conformase angajamentului, să autorizeze, așa cum a făcut-o în speță (a se vedea punctul 11 de mai sus), modificarea unilaterală a conținutului acestui raport, prin eliminarea rândurilor care conțineau valori negative și înlocuirea indicațiilor finale reproduse la punctul 74 de mai sus cu propriul calcul, efectuat pe baza raportului astfel modificat, al prețului mediu de export practicat de către reclamantă în cursul perioadei în cauză, fără a-i explica acesteia din urmă motivele care au făcut-o să ignore indicațiile finale menționate anterior și fără a se asigura că modificările astfel aduse nu aduceau atingere fiabilității informațiilor furnizate în scopul controlului privind respectarea angajamentului. După ce a decis să nu accepte prima impresie, favorabilă reclamantei, care rezulta din raportul din octombrie 1997, Comisia trebuia să dea dovadă de grija necesară unei interpretări corecte a datelor care figurau în acest raport, pe care aceasta intenționa să își întemeieze constatarea privind conformitatea comportamentului reclamantei cu angajamentul acesteia în cursul perioadei în cauză.

77 În această privință, Comisia nu poate să se prevaleze în mod util de dispozițiile articolului 8 alineatul (10) din Regulamentul nr. 384/96 și ale articolului 13 alineatul (10) din Regulamentul nr. 2026/97.

78 Aceste dispoziții urmăresc să îi permită Comisiei, atunci când există motive să se creadă, pe baza celor mai bune informații de care dispune aceasta, că a fost încălcat un angajament pe care inițial l-a acceptat în cadrul unei proceduri antidumping sau antisubvenție, să adopte, în timp util, măsurile provizorii care se impun pentru protejarea intereselor industriei comunitare, fără a aduce atingere unei examinări pe fond ulterioare care urmărește constatarea unei încălcări efective a angajamentului în cauză.

79 Cu toate acestea, trebuie constatat, în speță, că raportul din octombrie 1997, în special indicațiile finale ale acestuia, sugerau că reclamanta își respectase angajamentul (a se vedea punctele 74 și 75 de mai sus).

80 După modificarea acestui raport din proprie inițiativă, fără a avea grijă să întrebe reclamanta despre posibila incidență a intervenției unilaterale a acesteia asupra fiabilității datelor pe care i le furnizase reclamanta, Comisia a tras concluzia că a avut loc o încălcare aparentă a angajamentului de către aceasta. Prin urmare, datele din raportul din octombrie 1997, astfel modificate, nu pot, în mod evident, să fie considerate ca fiind cele mai bune informații, în sensul dispozițiilor prevăzute la punctul 77 de mai sus, de care dispunea Comisia în acea perioadă pentru a-și baza convingerea cu privire la respectarea sau nu a angajamentului de către reclamantă.

81 Faptul că, la apropierea sărbătorilor de sfârșit de an, perioadă deosebit de importantă pentru comerțul cu somon, Comisia era obligată să analizeze peste 90 de rapoarte similare raportului din octombrie 1997 nu poate, în sine, să justifice modificarea unilaterală a acestuia din urmă de către instituție, în condițiile în care din raportul respectiv părea să reiasă, la prima vedere, că angajamentul fusese respectat. Mai mult, din momentul în care Comisia a ales să modifice acest raport care, la prima vedere, lăsa impresia că reclamanta se conformase angajamentului, urgența situației nu putea autoriza o relaxare a obligației de diligență care i se impunea în analizarea elementelor pe care intenționa să își bazeze opinia cu privire la acest aspect.

82 Prin urmare, trebuie trasă concluzia că, cu ocazia analizării raportului din octombrie 1997 Comisia a comis o neregulă care, în circumstanțe similare, nu ar fi fost comisă de o administrație în mod normal prudentă și diligentă.

83 Cu privire la pretinsa încălcare a dreptului la apărare al reclamantei, trebuie subliniat că aceasta nu pretinde că a suferit, în această privință, vreun prejudiciu ca urmare a nelegalității săvârșite de Comisie cu ocazia analizării raportului din octombrie 1997, distinct de cel care rezultă din instituirea măsurilor provizorii. Prin urmare, nu este necesar să se pronunțe cu privire la problema stabilirii dacă, prin omiterea informării reclamantei cu privire la concluziile sale înainte de a adopta Regulamentul nr. 2529/97, Comisia a încălcat dreptul la apărare al reclamantei.

84 Cu toate acestea, trebuie subliniat că nici comportamentul reclamantei nu este ireproșabil. Astfel cum subliniază Comisia, rândurile din raportul din octombrie 1997 care conțineau valori negative, și anume rândurile 8, 14, 29, 36, 37, 52, 100, 138, 178, 179, 195 și 196, nu făceau obiectul niciunei explicații.

85 Or, pe de o parte, trebuie constatat că, în mod contrar celor susținute de reclamantă, nici rândurile afectate de erori materiale – erori care, conform explicațiilor care figurează în memoriile acesteia, se refereau fie la moneda în care fuseseră efectuate tranzacția în cauză, fie la valoarea brută a facturii sau aveau legătură cu dubla înregistrare a aceleiași tranzacții – și nici legătura dintre aceste rânduri greșite și cele care conțineau valori negative și erau destinate să le anuleze nu rezultau în mod evident din lectura raportului din octombrie 1997, care, astfel cum s-a subliniat la punctul 73 de mai sus, conținea un număr considerabil de date. Astfel, mai multe rânduri separau adesea rândul viciat de o eroare materială de cel destinat să îl anuleze.

86 Pe de altă parte, astfel cum rezultă din indicațiile furnizate ulterior de către reclamantă, valorile negative care figurau în raportul din octombrie 1997 nu aveau toate aceeași semnificație.

87 Astfel, explicațiile date de către reclamantă în memoriile acesteia arată clar că majoritatea acestor valori, și anume cele care figurează la rândurile 14, 29, 36, 37, 100, 138, 178, 179, 195 și 196, urmăreau o anulare completă a valorilor afectate de o eroare materială. De asemenea, aceste explicații duc la concluzia că anumite rânduri greșite au fost în acest fel anulate, fără ca ulterior să se procedeze la o nouă înregistrare a tranzacției în cauză. Invers, alte tranzacții afectate de o eroare materială au făcut obiectul unei noi înregistrări, după ce eroarea care afecta înregistrarea inițială fusese eliminată prin introducerea unei valori negative.

88 În schimb, din explicațiile furnizate de către reclamantă Comisiei în scrisoarea acesteia din 7 ianuarie 1998 (a se vedea punctul 13 de mai sus) rezultă că, astfel cum agenții Comisiei au înțeles din scrisoarea menționată anterior (a se vedea corespondența cu reclamanta din 8 ianuarie 1998, menționată la punctul 14 de mai sus), valorile negative care figurau la rândurile 8 și 52 nu urmăreau să anuleze în întregime valorile menționate în rândul sau în rândurile corespunzătoare înregistrării inițiale a tranzacției în cauză, ci urmăreau să corecteze unele dintre aceste valori – conținute în rândurile 5 și 6 și, respectiv, rândul 49 – pentru a ține seama de faptul că o parte din cantitățile la care se referea această tranzacție fie nu au ajuns la clientul în cauză fie nu au fost acceptate de către acesta și, prin urmare, nu au fost plătite reclamantei în niciunul dintre cazuri.

89 Având în vedere complexitatea raportului din octombrie 1997, lipsa unor legături evidente între rândurile greșite și cele care conțineau valori negative și ambiguitatea valorilor menționate anterior, reclamanta ar fi trebuit să furnizeze în mod spontan Comisiei, atunci când i-a transmis raportul menționat anterior, explicațiile necesare înțelegerii acestuia. Adresând raportul din octombrie 1997 fără cel mai mic comentariu în acest sens, reclamanta s-a făcut vinovată de o neglijență care, așa cum atestă scrisoarea pe care i-a adresat-o Comisia la 5 ianuarie 1998 (a se vedea punctul 11 de mai sus), a provocat confuzie în rândul agenților Comisiei. Explicațiile în această privință le-ar fi permis acestora să înțeleagă, de la început temeinicia introducerii acestor valori negative și să realizeze că, luate în ansamblu, datele privind diferite vânzări realizate de reclamantă pe piața comunitară în timpul trimestrului în cauză confirmau concluzia care rezulta din indicațiile finale ale raportului din octombrie 1997, și anume că reclamanta își respectase angajamentul în cursul perioadei în cauză.

90 Lipsa de experiență a reclamantei în domeniu nu o scutea de la anexarea automată, la raportul acesteia din octombrie 1997, a explicațiilor necesare pentru înțelegerea corectă a anumitor elemente din acesta.

91 În lumina analizei efectuate la punctele 73-90 de mai sus, trebuie trasă concluzia că reclamanta și Comisia au comis, fiecare, o eroare, de importanță egală, în etapa verificării respectării, de către reclamantă, a angajamentului acesteia în cursul celui de-al treilea trimestru din anul 1997, etapă la sfârșitul căreia Comisia a tras concluzia că existase o încălcare aparentă a angajamentului menționat anterior și că era necesară adoptarea de măsuri provizorii cu privire la importurile de produse ale reclamantei în cadrul Regulamentului nr. 2529/97. La rândul său, reclamanta, abținându-se să anexeze din proprie inițiativă raportului din octombrie 1997 explicațiile indispensabile bunei înțelegeri a valorilor negative care figurau în acesta, a dat dovadă de o neglijență care nu ar fi fost comisă de un operator în mod normal prudent și diligent. Chiar dacă se ia în considerare un asemenea comportament nelegal al reclamantei și problemele pe care un asemenea comportament a putut să le provoace la citirea raportului menționat anterior, trebuie constatat că, în ceea ce o privește, reacția Comisiei, care a constat în modificarea unilaterală a acestui raport, deși acesta sugera, *prima facie*, că reclamanta se conformase angajamentului asumat în perioada în cauză, a avut un caracter disproporționat și, prin urmare, nelegal, și nu putea fi scuzată de nicio circumstanță.

92 În cazul în care prejudiciul pretins de reclamantă este stabilit, chiar și parțial, și în cazul care pare să existe o legătură de cauză și efect între acest prejudiciu și faptele care au condus la instituirea de măsuri provizorii în privința importurilor de produse ale acesteia, ceea ce trebuie examinat în prezent, este necesar să se țină seama, cu ocazia stabilirii obligației de reparare care îi revine Comisiei, de faptul că părțile împart în mod egal răspunderea acestor fapte.

Cu privire la prejudiciul pretins și legătura de cauzalitate între acesta și comportamentul culpabil al Comisiei

Argumentele părților

93 Reclamanta susține că instituirea de măsuri provizorii i-a cauzat un prejudiciu dublu, legat, pe de o parte, de beneficiul nerealizat ulterior intrării în vigoare a acestor măsuri și, pe de altă parte, de cheltuielile pe care aceasta a trebuit să le suporte pentru a intra din nou pe piața comunitară.

94 În ceea ce privește primul element, aceasta subliniază că, datorită aplicării de măsuri provizorii, aceasta a fost în imposibilitatea de a-și exporta produsele în Comunitate între 18

decembrie 1997, data de la care produce efecte Regulamentul nr. 2529/97, și 25 martie 1998, data la care angajamentul acesteia a intrat din nou în vigoare prin Regulamentul nr. 651/98. În sprijinul acestei afirmații, reclamanta anexează, în anexa 6 la cerere, certificatul emis de o societate de audit. Aceasta adaugă faptul că, din motive economice legate, în special, de volumul comerțului de somon de Atlantic de crescătorie, precum și de marjele de profit scăzute și de capitalul social al acesteia, îi era imposibil să obțină garanția bancară necesară acoperirii drepturilor provizorii impuse de Comisie. Pe baza datelor privind exporturile pe care le realizase în cei doi ani precedenți în cursul perioadei corespunzătoare celei de aplicare a Regulamentului nr. 2529/97, marja de profit medie pe care o realizase în timpul perioadei de aplicare a regulamentului menționat anterior de către exportatorii norvegieni ale căror angajamente au fost menținute în vigoare, aceasta își evaluează beneficiul nerealizat la 1 115 000 NOK.

95 În ceea ce privește al doilea element, aceasta susține că s-a confruntat și că se va confrunta în continuare cu cheltuieli considerabile pentru reobținerea cotelor de piață ale acesteia în Comunitate. Aceasta estimează acest prejudiciu la 1 000 000 NOK.

96 În replică, reclamanta susține că nu a obținut niciodată de la Comisie, în timpul perioadei de aplicare a drepturilor provizorii, asigurarea că, deoarece aceste drepturi nu trebuiau să fie confirmate, putea continua să își exporte produsele în siguranță către Comunitate. Abia după ce a fost publicat Regulamentul nr. 651/98, la 24 martie 1998, aceasta a fost sigură de faptul că măsurile provizorii erau eliminate în ceea ce privește importurile produselor acesteia și că angajamentul său a intrat din nou în vigoare.

97 În continuare, aceasta respinge alegația Comisiei conform căreia singurele cheltuieli pe care aceasta ar fi trebuit să le suporte dacă ar fi continuat să exporte în cursul perioadei de aplicare a drepturilor provizorii ar fi fost cele de constituire a unei garanții bancare. Aceasta subliniază că, deoarece nu putea ști, în momentul intrării în vigoare a drepturilor în cauză, că acestea urmau să fie ulterior anulate, singura soluție de care dispunea aceasta pentru acoperirea cheltuielilor suplimentare care rezultau din aplicarea acestor drepturi era creșterea prețurilor de export cu o sumă corespunzătoare nivelului acestor drepturi, riscând, în caz contrar, să suporte o pierdere imposibil de compensat ulterior. În această privință, reclamanta amintește că majoritatea exporturilor acesteia către Comunitate sunt realizate în conformitate cu sistemul „DDP”. Aceasta adaugă faptul că afirmația susținută de Comisie, conform căreia ar fi putut continua să exporte la prețuri neschimbate pe perioada aplicării drepturilor provizorii, este contrară politicii acesteia privind instituirea de drepturi antidumping, în conformitate cu care acestea din urmă trebuie să se traducă printr-o creștere a nivelului prețurilor pe piața comunitară, în caz contrar existând riscul ca instituția să inițieze o anchetă „anti-absorbție” pe baza articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 384/96 și, după caz, să crească nivelul drepturilor impuse.

98 În cele din urmă, aceasta critică modalitatea utilizată de Comisie pentru a calcula beneficiul nerealizat al acesteia, subliniind că nu se ține seama de variațiile sezoniere caracteristice pieței somonului.

99 Comisia susține că reclamanta nu furnizează niciun element care să arate că aceasta a fost în imposibilitatea de a vinde somon în Comunitate datorită instituirii de măsuri provizorii în privința importurilor produselor acesteia. Reclamanta nu poate eluda sarcina furnizării acestei probe afirmând că adoptarea unor asemenea măsuri exclude în mod automat orice posibilitate de export către Comunitate din partea acesteia.

100 Comisia pretinde că, în orice caz, reclamanta era obligată să limiteze prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit. Făcând referire la volumul vânzărilor acesteia din urmă între iulie 1997 și septembrie 1998, Comisia susține că, în cazul în care, în cursul perioadei de aplicare a Regulamentului nr. 2529/97, reclamanta ar fi continuat să vândă, în fiecare lună, aceeași cantitate și să dețină, în Comunitate, aceeași cotă de piață ca și în cursul ultimelor luni care au precedat intrarea în vigoare a drepturilor stabilite de acest regulament, valoarea acestora s-ar fi ridicat la 296 110 ECU. Ținând seama de caracterul provizoriu al acestora, ar fi fost suficient ca reclamanta să constituie o garanție pentru cazul în care acestea deveneau definitive. Or, aceasta nu a furnizat nicio dovadă care să stabilească faptul că încercase să obțină această garanție sau că se aflase în imposibilitatea de a obține o astfel de garanție din motive economice. Comisia afirmă că soluția cea mai rațională pentru reclamantă ar fi fost să constituie garanția în cauză la un cost minim și să continue exporturile acesteia către Comunitate la prețuri neschimbate. Aceasta este cu atât mai adevărat cu cât, prin scrisoarea din 5 ianuarie 1998, Comisia a asigurat reclamanta că angajamentul acesteia urma să intre din nou în vigoare și că drepturile provizorii nu vor fi percepute în cazul în care Comisia era în măsură să verifice că angajamentul în cauză nu fusese încălcat în cursul celui de-al treilea trimestru din anul 1997. Mai mult, prin scrisoarea din 2 februarie 1998, aceasta i-a confirmat reclamantei că ajunsese la concluzia că drepturile provizorii nu vor deveni definitive.

101 Aceasta adaugă faptul că o asemenea soluție ar fi evitat expunerea reclamantei la cheltuieli legate de restabilirea poziției acesteia pe piața comunitară. În orice caz, reclamanta nu a furnizat nicio dovadă pentru susținerea alegației acesteia conform căreia a trebuit să facă eforturi considerabile în încercarea de a-și recăpăta cotele de piață.

102 În duplică, Comisia susține, în primul rând, că reclamanta ar fi trebuit să înțeleagă, la vremea respectivă, că, dacă explicațiile acesteia privind raportul său din octombrie 1997 erau exacte, drepturile nu vor fi percepute. Comisia amintește că, prin adoptarea Regulamentelor 2529/97 și 651/98, a instituit măsuri împotriva importurilor de produse ale reclamantei, iar ulterior a restabilit poziția acesteia din urmă. Aceasta subliniază că, în speță, Consiliul nu era în mod legal abilitat să decidă perceperea de drepturi provizorii în lipsa unui prejudiciu cauzat industriei comunitare. Mai mult, în trecut, drepturile provizorii nu au fost niciodată încasate atunci când, precum în speță, nu au fost urmate de impunerea unor drepturi definitive.

103 În continuare, Comisia pretinde că, în cazul în care, în cursul perioadei de aplicare a drepturilor provizorii, reclamanta ar fi ales să exporte către Comunitate majorându-și prețurile cu valoarea acestor drepturi, aceasta ar fi realizat un profit important, deoarece drepturile în cauză nu au fost, în definitiv, încasate. Pentru același motiv, presupunând că reclamanta ar fi ales, mai degrabă, din motive comerciale, să continue exportul către Comunitate, în această perioadă, la prețuri neschimbate, aceasta nu ar fi suferit, conform Comisiei, niciun prejudiciu, cu excepția costului garanției bancare. Comisia respinge, în această privință, alegația reclamantei, întemeiată pe articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 384/96, în conformitate cu care continuarea exporturilor acesteia la prețuri neschimbate, după intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 2529/97, ar fi fost contrară politicii Comisiei.

104 În cele din urmă, Comisia respinge criticile reclamantei privind modalitatea acesteia de calculare a beneficiului nerealizat de reclamantă în cursul perioadei de aplicare a măsurilor provizorii. Mai mult, aceasta susține caracterul greșit al metodei de calcul aplicate de către reclamantă, care se bazează pe cifrele vânzărilor realizate în cursul celor doi ani anteriori în cursul perioadei care corespunde celei de aplicare a drepturilor provizorii, în timp ce, în acea perioadă, nu era în vigoare nicio măsură antidumping cu privire la importurile de somoni proveniți din Norvegia.

Aprecierea Tribunalului

105 Mai întâi, trebuie să se examineze dacă reclamanta a stabilit existența reală a prejudiciului comercial pe care îl pretinde.

106 În ceea ce privește, în primul rând, beneficiul nerealizat din cursul perioadei cuprinse între 18 decembrie 1997 și 25 martie 1998, trebuie observat că cifrele furnizate de către Comisie în privința exporturilor reclamantei de somoni de Atlantic de crescătorie către Comunitate între iulie 1997 și septembrie 1998 arată o suspendare totală a exporturilor acesteia în cursul perioadei cuprinse, aproximativ, între jumătatea lunii decembrie 1997 și sfârșitul lunii martie 1998. Această suspendare a activităților comerciale ale reclamantei pe piața comunitară este confirmată de certificatul societății de audit, inclus în anexa 6 la cerere, care afirmă:

„[C]onfirmăm faptul că, în conformitate cu conturile [reclamantei], aceasta nu a realizat nicio vânzare de somon de Atlantic către Comunitate în cursul perioadei cuprinse între 18 decembrie 1997 și 25 martie 1998.”

107 Nu rezultă din niciun element al dosarului faptul că, în timpul acestei perioade, reclamanta a fost în măsură să compenseze, chiar și parțial, lipsa totală a exporturilor pe piața comunitară printr-o creștere corespunzătoare a vânzărilor acesteia pe alte piețe mondiale. Mai mult, Comisia nu a apărut niciodată o asemenea teză, nici în memoriile acesteia, nici în cursul procedurii orale.

108 Dimpotrivă, din raportul de misiune întocmit de Comisie cu ocazia verificărilor efectuate la sediul reclamantei, la 26 și 27 ianuarie 1998 (a se vedea considerentul 18 de mai sus), rezultă că, în urma instituirii drepturilor provizorii, activitatea comercială a acesteia din urmă a fost foarte scăzută, iar directorii acesteia au afirmat că probabil vor trebui să își înceteze activitatea în cazul în care drepturile erau confirmate. Acest raport adaugă faptul că reclamanta a exportat, în principal, doar către Japonia după intrarea în vigoare a măsurilor provizorii. Totuși, această ultimă indicație, citită în lumina celor anterioare, trebuie să fie înțeleasă ca referindu-se la urmărirea, de către reclamantă, a exploatării unui debușeu pe piața japoneză și nu poate fi interpretată ca indiciul unei schimbări a centrului activităților comerciale ale reclamantei către această din urmă piață, destinată să înlocuiască lipsa totală de vânzări a acesteia pe piața comunitară.

109 În lumina acestor circumstanțe, este necesar să se evalueze valoarea beneficiului nerealizat de către reclamantă datorită suspendării exporturilor acesteia către Comunitate între 18 decembrie 1997 și 25 martie 1998. Acest beneficiu nerealizat trebuie să fie considerat ca fiind corespunzător valorii marjei de profit pe care aceasta ar fi realizat-o dacă și-ar fi continuat exporturile către Comunitate în cursul acestei perioade.

110 Pentru a face acest lucru, este necesar, mai întâi, să se stabilească rata de diminuare a exporturilor reclamantei către Comunitate, în urma intrării în vigoare, la 1 iulie 1997, a angajamentului acesteia, care, în orice caz, s-ar fi aplicat în continuare dacă aceasta ar fi continuat să exporte către Comunitate în cursul perioadei în cauză. Fiabilitatea unui asemenea calcul impune observarea evoluției vânzărilor reclamantei în Comunitate între 1996 și 1997, în cursul perioadei cuprinse între 1 iulie și 17 decembrie.

111 În această privință, rezultă, din cifrele trimise de către reclamantă Tribunalului, la 14 aprilie 2000, drept răspuns la o întrebare scrisă a acestuia din urmă, că, în cursul perioadei 1 iulie-17 decembrie, aceasta a exportat către Comunitate 1 271 304 kg de somon de Atlantic de

crescătorie în 1997, în loc de 2 030 883 kg în 1996, ceea ce reprezintă o reducere cu 759 579 kg, adică o reducere cu 37 % din volumul vânzărilor acesteia pe piața comunitară.

112 Pe această bază, se poate considera că, în cazul în care reclamanta și-ar fi continuat exporturile către Comunitate, în cadrul angajamentului acesteia, între 18 decembrie 1997 și 25 martie 1998, vânzările acesteia de somoni de Atlantic de crescătorie ar fi crescut la 63 % (100 % - 37 %) din cele realizate pe piața comunitară cu un an înainte, în cursul perioadei corespunzătoare. Din cifrele care figurează în răspunsul reclamantei menționat mai sus rezultă că aceasta a exportat în Comunitate o cantitate de somoni de Atlantic de crescătorie de aproximativ 450 000 kg între 18 decembrie 1996 și 31 ianuarie 1997, de aproximativ 210 000 kg în februarie 1997 și de aproximativ 230 000 kg între 1 și 25 martie 1997.

113 Prin urmare, se poate estima că reclamanta ar fi realizat pe piața comunitară un volum de vânzări de somoni de Atlantic de crescătorie de aproximativ 284 000 kg (63 % din 450 000 kg) în perioada cuprinsă între 18 decembrie 1997 și 31 ianuarie 1998, de aproximativ 132 000 kg (63 % din 210 000 kg) în februarie 1998 și de 145 000 kg (63 % din 230 000 kg) în perioada 1-25 martie 1998.

114 Din informațiile furnizate în răspunsul reclamantei menționat mai sus, rezultă că, în perioada cuprinsă între 1 iulie și 17 decembrie 1997, în cursul căreia aceasta și-a exportat produsele către Comunitate în baza angajamentului acesteia, reclamanta a realizat o marjă de profit medie de 1 307 539 NOK/1 271 304 kg, adică de 1,028 NOK/kg. În acest fel, se poate considera că, în cazul în care și-ar fi continuat exporturile în baza angajamentului menționat anterior, între 18 decembrie 1997 și 25 martie 1998, reclamanta ar fi realizat un profit echivalent cu 292 000 NOK (284 000 kg x 1,028 NOK/kg), cu 135 000 NOK (132 000 kg x 1,028 NOK/kg) și cu 150 000 NOK (145 000 kg x 1,028 NOK/kg), în timpul perioadei cuprinse între 18 decembrie 1997 și 31 ianuarie 1998, în timpul lunii februarie 1998 și, respectiv, în timpul perioadei 1-25 martie 1998.

115 Prin urmare, beneficiul nerealizat de reclamantă trebuie să fie stabilit la 292 000 NOK pentru perioada cuprinsă între 18 decembrie 1997 și 31 ianuarie 1998, la 135 000 NOK pentru luna februarie 1998 și la 150 000 NOK pentru perioada 1-25 martie 1998.

116 În al doilea rând, în ceea ce privește cheltuielile legate de restabilirea poziției acesteia pe piața comunitară, trebuie constatat că, astfel cum subliniază Comisia, reclamanta nu aduce, contrar cerințelor jurisprudenței (a se vedea Hotărârea Curții din 15 iunie 2000, Dorsch Consult/Consiliul, C-237/98 P, Rec., p. I-4549, punctul 23, și jurisprudența citată), nicio dovadă care să demonstreze că aceasta a suportat și continuă să suporte în mod efectiv asemenea cheltuieli. Mai mult, trebuie subliniat că, în conformitate cu cifrele furnizate de Comisie în anexa 5 la memoriul în apărare, necontestate de reclamantă în replica sa, aceasta din urmă și-a recăpătat, în mare parte, cota de piață în Comunitate încă din luna iunie 1998. Exporturile acesteia de somoni de Atlantic de crescătorie către Comunitate în cursul acelei luni, raportate la exporturile totale de somon provenit din Norvegia către piața comunitară, au reprezentat, într-adevăr, o cotă de piață de 1,60 %, în timp ce, în conformitate cu aceleași cifre ale Comisiei, cota de piață a reclamantei fusese, în medie, de 1,38 % în cursul ultimelor 5 luni anterioare intrării în vigoare a Regulamentului nr. 2529/97. În consecință, trebuie trasă concluzia că acest element al prejudiciului pretins de către reclamantă nu este, în orice caz, dovedit.

117 În acest moment este necesar să se verifice existența unei legături de cauzalitate între prejudiciul comercial al reclamantei, astfel cum a fost stabilit în temeiul analizei efectuate la punctele 105-116 de mai sus, și comportamentul nelegal al Comisiei, confirmat de

Regulamentul nr. 2529/97, care rezultă din examinarea efectuată la punctele 73-82 și 91 de mai sus.

118 O legătură de cauzalitate în sensul articolului 215 paragraful al doilea din tratat, este admisă atunci când există o legătură directă de tip cauză-efect între greșeala comisă de instituția în cauză și prejudiciul invocat, legătură pe care reclamanta este obligată să o dovedească (Hotărârea Tribunalului din 30 septembrie 1998, Coldiretti și alții/Consiliul și Comisia, T-149/96, Rec., p. II-3841, punctul 101, și jurisprudența citată). Comunitatea poate fi considerată responsabilă numai pentru prejudiciul care decurge în mod suficient de direct din comportamentul nelegal al instituției în cauză (a se vedea, în special, Hotărârea Curții din 4 octombrie 1979, Dumortier Frères și alții/Consiliul, 64/76 și 113/76, 167/78 și 239/78, 27/79, 28/79 și 45/79, Rec., p. 3091, punctul 21; Hotărârile Tribunalului din 18 septembrie 1995, Blackspur și alții/Consiliul și Comisia, T-168/94, Rec., p. II-2627, punctul 52, și TEAM/Comisia, citată la punctul 30 de mai sus, punctul 68).

119 În speță, rezultă din certificatul societății de audit, analizat la punctul 106 de mai sus, că perioada în care reclamanta și-a suspendat exporturile către Comunitate coincide cu cea în cursul căreia măsurile provizorii instituite de Regulamentul nr. 2529/97 au fost aplicate importurilor de produse ale acesteia. Un asemenea element trebuie să fie interpretat ca o dovadă a existenței unei legături de tip cauză-efect între neregulile, în special cele comise de către Comisie, aflate la originea instituirii acestor măsuri provizorii, pe de o parte, și beneficiul nerealizat de reclamantă, pe de altă parte.

120 Într-adevăr, nu se poate nega faptul că, în lipsa unor asemenea nereguli și a măsurilor provizorii care le-au urmat, reclamanta și-ar fi continuat exporturile către Comunitate în conformitate cu termenii angajamentului acesteia. Astfel, aceasta nu ar fi suferit niciun beneficiu nerealizat pe piața comunitară. Comportamentul nelegal adoptat de către Comisie cu ocazia analizării raportului din octombrie 1997 și care a fost confirmat de Regulamentul nr. 2529/97, prezintă, prin urmare, o legătură de tip cauză-efect, în sensul jurisprudenței amintite la punctul 118 de mai sus, cu prejudiciul comercial suferit de către reclamantă.

121 Cu toate acestea, elementul menționat la punctul 119 de mai sus nu poate fi considerat ca dovedind, în sine, faptul că toate beneficiile nerealizate de reclamantă, astfel cum au fost stabilite la punctul 115 de mai sus, au fost cauzate exclusiv de neregulile, în special cele ale Comisiei, aflate la originea adoptării acestor măsuri provizorii. În această privință, este necesar să se verifice dacă, astfel cum cere jurisprudența, reclamanta a dat dovadă, ceea ce Comisia contestă, de o diligență rezonabilă pentru limitarea importanței prejudiciului pe care aceasta afirmă că l-a suferit (a se vedea Hotărârile Curții din 19 mai 1992, Mulder și alții/Consiliul și Comisia, C-104/89 și C-37/90, Rec., p. I-3061, punctul 33; din 5 martie 1996, Brasserie du pêcheur și Factortame, C-46/93 și C-48/93, Rec., p. I-1029, punctul 85, și din 16 martie 2000, Parlamentul/Bieber, C-284/98 P, Rec., p. I-1527, punctul 57).

122 În esență, Comisia susține că, având în vedere faptul că drepturile instituite de Regulamentul nr. 2529/97 erau provizorii, reclamanta ar fi putut, prin alocarea unei sume mici pentru constituirea unei garanții bancare, să își continue exporturile către Comunitate la prețuri neschimbate.

123 În această privință, părțile nu neagă faptul că, în acea perioadă, reclamanta își exporta produsele către Comunitate în special în conformitate cu sistemul DDP. În temeiul acestuia, obligația achitării către autoritățile vamale în cauză a drepturilor antidumping și compensatorii provizorii, stabilite de Regulamentul nr. 2529/97, i-ar fi revenit reclamantei dacă ar fi exportat pe piața comunitară în cursul perioadei de aplicare a măsurilor provizorii.

Pentru acest motiv, îi revenea reclamantei, și nu clienților acesteia din Comunitate, sarcina de a constitui, pentru acest tip de vânzări, garanția bancară destinată să acopere asemenea drepturi provizorii și careia articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 384/96 și articolul 12 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2026/97 îi subordonează punerea în liberă circulație în Comunitate a produselor în cauză.

124 Cu toate acestea, chiar presupunând că reclamanta, care nu a contestat afirmațiile Comisiei cu privire la costul unei asemenea garanții bancare, ar fi obținut o garanție, trebuie constatat că aceasta s-ar fi expus unui risc comercial anormal, care depășea nivelul de risc inerent exercitării oricărei activități comerciale, prin exportarea către Comunitate în cursul perioadei în care Regulamentul nr. 2529/97 se aplica importurilor de produse ale acesteia. În cazul în care, după constituirea acestei garanții bancare, reclamanta ar fi decis, așa cum îi sugerează Comisia, să exporte către Comunitate la prețuri neschimbate, fără a repercuta valoarea drepturilor provizorii asupra prețului solicitat clienților săi comunitari, aceasta ar fi riscat să fie nevoită să suporte singură aceste drepturi, în cazul în care acestea ar fi fost percepute în mod definitiv. Deoarece nu putea prevedea, la acea vreme, dacă lucrurile urmau să se petreacă în acest fel în cele din urmă, aceasta nu avea, prin urmare, altă soluție decât să își crească prețurile de export cu valoarea acestor drepturi provizorii. Or, având în vedere, în special, concurența din partea întreprinderilor comunitare care comercializează somon, precum și din partea numeroșilor exportatori norvegieni care avuseseră posibilitatea de a continua vânzările pe piața comunitară în temeiul angajamentului acestora în cursul perioadei în cauză, reclamanta a putut estima, în mod rezonabil, că nu avea nicio șansă să își comercializeze produsele pe această piață în cursul acestei perioade.

125 Ținând seama de aceste circumstanțe, lipsa încercării, din partea reclamantei, de a-și exporta produsele către Comunitate în cursul perioadei în cauză nu poate fi considerată o neîndeplinire a obligației, în conformitate cu jurisprudența menționată la punctul 121 de mai sus, de a dovedi diligența necesară pentru a limita întinderea prejudiciului acesteia.

126 Comisia susține că a asigurat imediat reclamanta că angajamentul acesteia va intra din nou în vigoare și că drepturile provizorii stabilite de Regulamentul nr. 2529/97 pentru importurile de produse ale acesteia nu vor fi confirmate.

127 Cu toate acestea, trebuie subliniat că, în scrisoarea din 5 ianuarie 1998 (a se vedea punctul 11 de mai sus), Comisia s-a declarat dispusă să își reexamineze poziția față de reclamantă în lumina unor date noi pe care aceasta i le-ar trimite în timp util. Totuși, aceasta nu i-a oferit nicio certitudine cu privire la reintrarea în vigoare a angajamentului acesteia și la lipsa confirmării drepturilor provizorii stabilite de Regulamentul nr. 2529/97.

128 Este adevărat că, în scrisoarea din 30 ianuarie 1998, menționată la punctul 19 de mai sus, Comisia a informat reclamanta că nu mai avea niciun motiv să creadă că aceasta din urmă își încălcase angajamentul, că s-a prevăzut abrogarea drepturilor provizorii instituite în privința importurilor de produse ale acesteia și că angajamentul în cauză urma să intre din nou în vigoare din momentul în care această abrogare începea să producă efecte sau, cel mai târziu, la 19 aprilie 1998. Totuși, în scrisoarea acesteia din 2 februarie 1998, Comisia – care, în ședință, nu a contestat faptul că această scrisoare constituia răspunsul la cererea reclamantei privind condițiile în care aceasta din urmă putea să își reia exporturile către Comunitate, în așteptarea unei reintrări în vigoare a angajamentului acesteia –, după ce a amintit conținutul articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 384/96 (a se vedea punctul 123 de mai sus), a afirmat:

„Astfel cum se intenționează să se propună Consiliului să rețină o stabilire negativă, adică să nu impună drepturi definitive, ar trebui ca drepturile provizorii impuse de Regulamentul nr. 2529/97 să nu fie confirmate, în conformitate cu articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul nr. 384/96. Articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul nr. 384/96 prevede că suma drepturilor provizorii trebuie să fie eliberată, în măsura în care Consiliul nu decide să le perceapă definitiv, integral sau parțial.” »

129 Indiferent de justificarea acestora, aceste ultime indicații, care sugerau că intenția Comisiei de a nu propune instituirea de drepturi definitive pentru importurile de produse ale reclamantei nu excludea decizia Consiliului de a percepe definitiv, integral sau parțial, sumele depuse în temeiul drepturilor provizorii, au lăsat directorilor reclamantei doar perspectiva riscului comercial anormal descris la punctul 124 de mai sus, în caz de reluare a exporturilor acesteia către Comunitate, atâta timp cât măsurile provizorii instituite de Regulamentul nr. 2529/97 rămâneau aplicabile.

130 Deși, în acea perioadă, nu a putut fi găsit, în practică, niciun caz de percepere definitivă de drepturi provizorii în lipsa înlocuirii acestora cu drepturi definitive, nu i se poate reproșa reclamantei faptul că, la citirea unor asemenea indicații, a continuat să nu exporte către Comunitate până la 25 martie 1998, dată la care aceasta a obținut certitudinea, împreună cu intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 651/98, că angajamentul acesteia reintrase în vigoare și că drepturile provizorii instituite de Regulamentul nr. 2529/97 cu privire la importurile produselor acesteia erau abrogate.

131 În schimb, trebuie constatat, la citirea scrisorilor din 30 ianuarie și din 2 februarie 1998, analizate la punctul 128 de mai sus, că, în ceea ce privește Comisia, aceasta nu a adoptat măsurile necesare și adecvate care se impuneau pentru partea care a cauzat prejudiciul în cazul în care prejudiciul respectiv prezintă, precum în speță, un caracter evolutiv (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Parlamentul/Bieber, citată la punctul 121 de mai sus, punctul 57), pentru a limita dimensiunea prejudiciului pe care l-a cauzat comportamentul său nelegal, adoptat cu ocazia verificării respectării, de către reclamantă, a angajamentului acesteia.

132 Din dosar rezultă că, în urma explicațiilor furnizate de către reclamantă la începutul lunii ianuarie 1998 (a se vedea punctele 12 și 13 de mai sus) și a verificării efectuate la sediul acesteia la sfârșitul aceleiași luni (a se vedea punctul 18 de mai sus), Comisia ajunsese la convingerea, cel puțin de la 30 ianuarie 1998, așa cum atestă scrisoarea din aceeași zi, că aceasta se conformase angajamentului său în cursul celui de-al treilea trimestru din anul 1997. Or, Comisia, care, conform propriilor cuvinte (a se vedea punctul 102 de mai sus) și după cum demonstrează, de altminteri, faptul că Regulamentul nr. 651/98 a fost adoptat de către aceasta, era singura competentă, în speță, să ridice măsurile provizorii instituite în ceea ce privește importurile de produse ale reclamantei de către Regulamentul nr. 2529/97, a întârziat, fără vreun motiv aparent, până la 25 martie 1998, să îi ofere acesteia, prin Regulamentul nr. 651/98, asigurarea juridică formală pe care era în măsură să i-o furnizeze încă de la sfârșitul lunii ianuarie 1998. Deși ar fi putut să își dea seama, cu ocazia verificării de la sediul reclamantei, menționate mai sus, de prejudiciul comercial considerabil suferit de către aceasta datorită aplicării acestor măsuri provizorii (a se vedea punctul 108 de mai sus), aceasta a întreținut în mod nejustificat, prin scrisoarea din 2 februarie 1998, îndoiala cu privire la soarta finală a drepturilor provizorii stabilite de Regulamentul nr. 2529/97. Astfel, aceasta a descurajat reclamanta să își reia activitățile comerciale pe piața comunitară.

133 Faptul că, în aceeași perioadă, Comisia s-a confruntat cu mai multe cazuri similare, care au determinat-o să verifice informațiile necesare în scopul stabilirii definitive a încălcării angajamentelor și faptul că perioada de aplicare a Regulamentului nr. 2529/97 fusese stabilită

la patru luni nu o scutea de regularizarea situației individuale a reclamantei din momentul în care a fost convinsă definitiv că aceasta din urmă își respectase angajamentul în cursul perioadei în cauză.

134 Deoarece s-a abținut, în acest fel, să adopte măsurile care se impuneau din momentul în care au fost rectificate definitiv neregulile care se află la originea instituirii măsurilor provizorii în privința importurilor de produse ale reclamantei, Comisia trebuie să fie considerată singura responsabilă pentru beneficiul nerealizat de către reclamantă, cel puțin începând de la sfârșitul lunii ianuarie 1998.

135 Prin urmare, trebuie trasă concluzia că, deși, astfel cum decurge din motivele prezentate la punctele 73-92 de mai sus, reclamanta a contribuit în aceeași măsură ca și Comisia la nașterea prejudiciului comercial al acesteia, în schimb, perpetuarea acestui prejudiciu după sfârșitul lunii ianuarie 1998 ține exclusiv de o lipsă de diligență a instituției care, în ciuda faptului că explicațiile pe care le obținuse de la reclamantă îi permisese să corecteze definitiv neregulile respective anterioare ale acestora și eliminaseră orice motiv de a mai crede într-o încălcare a angajamentului, a întârziat, fără motiv aparent, regularizarea situației reclamantei prin eliminarea măsurilor provizorii instituite inițial împotriva acesteia.

136 Prin urmare, Comisia trebuie să fie considerată responsabilă pentru jumătate din beneficiul nerealizat de către reclamantă între 18 decembrie 1997 și 31 ianuarie 1998 și pentru tot prejudiciul cauzat acesteia între 1 februarie și 25 martie 1998 (a se vedea punctul 115 de mai sus).

137 În concluzie, Comisia trebuie să fie obligată să îi plătească reclamantei, pe de o parte, jumătate din suma de 292 000 NOK în privința beneficiului nerealizat de către aceasta între 18 decembrie 1997 și 31 ianuarie 1998 și, pe de altă parte, suma de 285 000 NOK (135 000 NOK + 150 000 NOK) ca reparare a prejudiciului cauzat acesteia din urmă între 1 februarie și 25 martie 1998, adică o indemnizație totală de 431 000 NOK. Acțiunea trebuie respinsă cu privire la restul motivelor.

Cu privire la cheltuielile de judecată

138 În conformitate cu articolul 87 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere, Tribunalul poate repartiza cheltuielile de judecată. Întrucât Comisia a căzut în pretenții cu privire la partea esențială a concluziilor sale, trebuie obligată să plătească, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, trei sferturi din cheltuielile de judecată ale reclamantei. Astfel, aceasta va suporta un sfert din propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă)

declară și hotărăște:

- 1) Obligă Comisia la plata sumei de 431 000 NOK către reclamantă.**
- 2) Respinge acțiunea cu privire la restul motivelor.**
- 3) Comisia suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și trei sferturi din cheltuielile de judecată ale reclamantei.**

4) Reclamanta suportă un sfert din propriile cheltuieli de judecată.

Lenaerts

Azizi

Moura Ramos

Jaeger

Mengozzi

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 24 octombrie 2000.

Grefier
R. Grass

Președinte
G. C. Rodríguez Iglesias